

Religijos aplink mus

N A U J I E N L A I Š K I S

5 numeris

2014 m. vasaris

Religija ir politika šiandieninėje Lietuvoje

Šiame naujienlaiškio numeryje apžvelgiame, kokį vaidmenį Romos katalikų bažnyčia bei kitos religinės bendruomenės atlieka Lietuvos politiniame gyvenime. Nors Lietuvoje nėra valstybinės religijos, skirtingų religijų vaidmuo Lietuvoje nėra vienodas. 2011 m. vykusio gyventojų surašymo metu 77,2 % Lietuvoje gyvenančių asmenų, kitaip tariant – dauguma, priskyrė save Romos katalikų bažnyčiai.

Tokie demografiniai duomenys rodo galimai išskirtinę Romos katalikų bažnyčios vietą Lietuvos viešajame gyvenime. Kitas reikšmingas aspektas, turintis įtakos nevienodai religijų padėčiai, yra religinių bendruomenių skirstymas į

„tradicines“ ir „kitas“. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 43 str. deklaruoja, kad „[v]alstybė pripažįsta tradicines Lietuvoje bažnyčias bei religines organizacijas, o kitas bažnyčias ir religines organizacijas – jeigu jos turi atramą visuomenėje ir jų mokymas bei apeigos neprieštarauja įstatymui ir dorai“.

2012 m. M. Ališauskienės ir J. Kuznecovienės paskelbtame moksliniame straipsnyje „Katalikų bažnyčios vaidmuo viešajame Lietuvos gyvenime: dalyvavimo formų kaita (1990–2010)“, paremtame spaudos tekstų analize, pateikiami duomenys apie Romos katalikų bažnyčios vaidmenį Lietuvoje. Anot tyrėjų, Romos katalikų bažnyčia nuo pat Nepriklausomybės atkūrimo išlieka aktyvia ir įtakinga viešo gyvenimo dalyve Lietuvos visuomenėje. Išskiriami du šios bažnyčios dalyvavimo tipai viešojoje sferoje – politinis ir pilietinis.

M. Ališauskienė ir J. Kuznecovienė teigia, kad politinis Romos katalikų bažnyčios dalyvavimas atsiskleidžia ir po 1996 m. viešų diskusijų, kilusių dėl jos vaidmens visuomenės politiniame gyvenime, jau po to, kai „bažnyčia viešai išreiškė nuostatą nedalyvauti tiesioginėje politinėje veikloje, tačiau pabrėžė, jog neatsiriboja nuo viešo savo pozicijos moralės bei vertybių klausimais reiškimo“. Anot tyrėjų, Romos katalikų bažnyčia ir toliau „reiškėsi kaip aktyvi viešojo visuomenės gyvenimo dalyvė, komentavo šio gyvenimo įvykius, dalyvavo politiniuose įvykiuose, jos atstovai ne kartą lankėsi Seime rengiamose diskusijose, atvirai

Šiame numeryje:

Jvyko seminaras „Religinės mažumos šiuolaikinėje Lietuvoje: teisiniai ir socialiniai aspektai“

2014 m. sausio 17 d. Vilniuje įvyko NRTIC organizuotas seminaras „Religinės mažumos šiuolaikinėje Lietuvoje: teisiniai ir socialiniai aspektai“. Renginyje dalyvavo dešimties religinių bendruomenių nariai, taip pat seminaru susidomėjo ir žiniasklaidos atstovai.

tęsinys – 4 psl.

Priešiškumas religijos atžvilgiu paveikia daugiau žmonių nei valdžios nustatyti religijos laisvės apribojimai

74 proc. pasaulio žmonių, tai yra daugiau nei 5 milijardai, gyvena valstybėse, kuriose religijos laisvė yra ribojama dėl aukšto socialinio priešiško lygio religijos atžvilgiu. Kita vertus, 64 proc. žmonių gyvena šalyse, kur valdžia stipriai riboja religijos laisvę. Remiantis naujausiais Pew tyrimų centro (angl. *Pew Reserch Centre*) duomenimis, šalių, kurios pasižymi aukštu arba labai aukštu socialinio priešiško religijai ar religinėms mažumoms lygiu, nuo 2007 iki 2012 m. vis daugėjo.

tęsinys – 4 psl.

„Ar žinote, kad...?“

- 2012 m. VDU atlikto tyrimo duomenimis, 60,52 proc. Lietuvos gyventojų manė, jog nėra tokių viešojo gyvenimų sričių, kuriose Lietuvos katalikų bažnyčia turėtų aktyviau dalyvauti.

tęsinys – 6 psl.

Naujųjų religijų tyrimų ir informacijos centras

Progress Programme

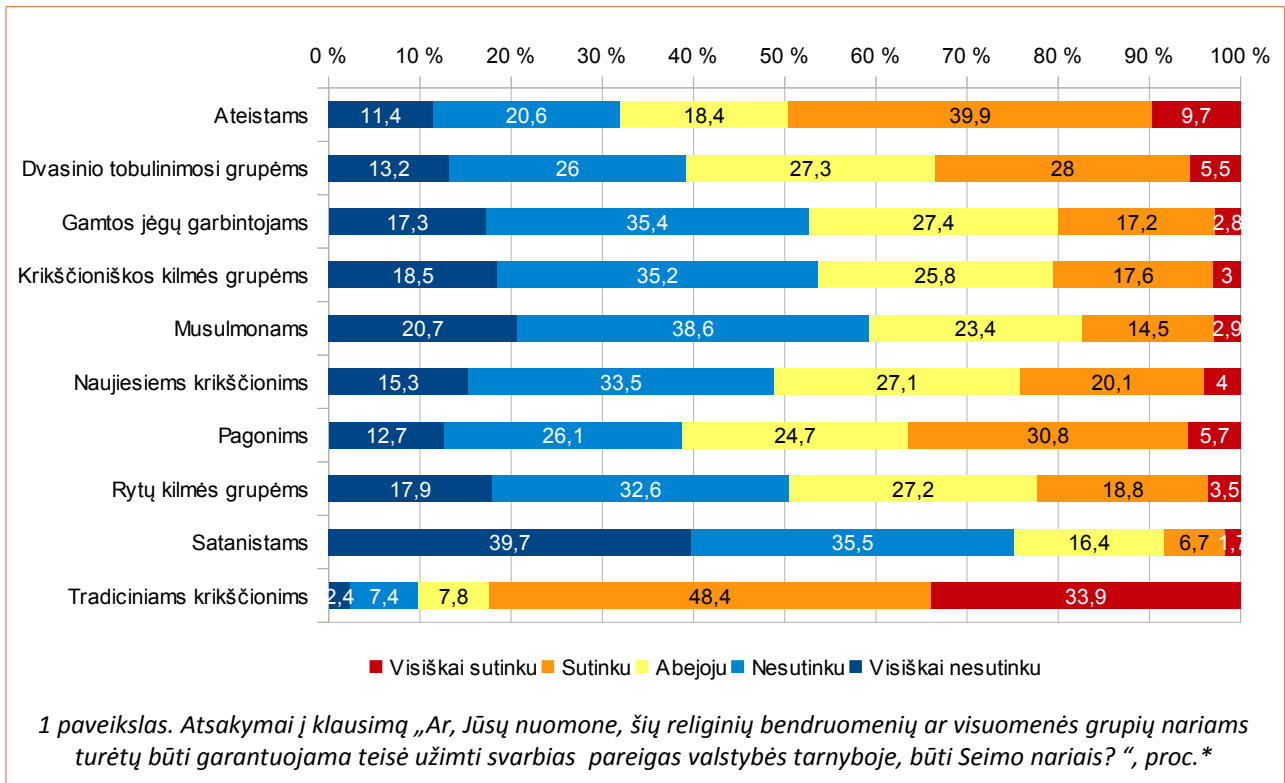
LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIAUS TARNYBA

UŽ IVAIROVĘ PRIEŠ DISKRIMINAVIMĄ

Šis naujienlaiškis finansuojamas pagal 2007–2013 m. Europos Sąjungos užimtumo ir socialinio solidarumo programą (PROGRESS).

Plačiau – 7 psl.

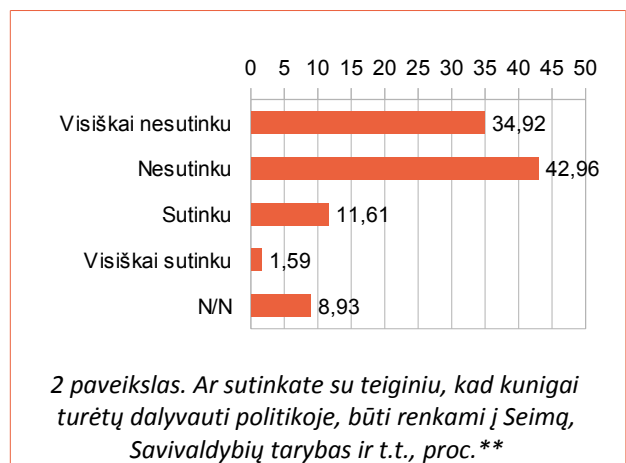
bendravo su jai palankiais politikais, kvestionavo valstybės institucijų sprendimus“. Bažnyčios dalyvavimą pilietinės visuomenės lygmeniu apibūdina „vieši pasisakymai apie vertybes ir moralę. Analizuotu laikotarpiu Lietuvos Katalikų bažnyčia aktyviai diskutavo dirbtinio apvaisinimo, eutanazijos, abortų, prekybos alkoholiu, azartinių žaidimų legalizavimo ir kt. klausimais“ (ten pat).

Vis dėlto, pastarąjį dešimtmetį Romos katalikų bažnyčia susiduria su sunkumais išlaikant savo poziciją viešajame Lietuvos visuomenės gyvenime, ji sulaukia kritikos. Net ir labai aukštas gyventojų, priskiriančių save katalikų bažnyčiai, procentas pastaruosiu metu mažėja. Tačiau Romos katalikų bažnyčia vis dar siejama su kultūra ir tradicijomis, tad viešojoje erdvėje jos reikšmė vis dar gana svarbi tiek pilietiniame, tiek politiniame lygmenyje.

2007 m. Naujųjų religijų tyrimų ir informacijos centro (NRTIC) tyrimas „Diskriminacija dėl religijos ir įsitikinimų Lietuvoje“, kuriame apklaustas 1001 respondentas, taip pat atskleidžia nevienodą visuomenės požiūrį į skirtingų religinių bendruomenių narių dalyvavimą politikoje. Paklaustus, ar tam tikrų religinių bendruomenių ar visuomenės grupių nariams turėtų būti garantuojama teisė užimti svarbias pareigas valstybės tarnyboje, būti Seimo nariais, daugiausia pritarimo iš visuomenės pusės sulaukė būtent tradicinės krikščioniškos religinės bendruomenės. Jų rezultatai šiuo klausimu ženkliai skiriasi nuo kitų religinių bendruomenių ar grupių, mažiausiai pritarimo sulaukė musulmonai ir satanistai.

Taip pat nemažai Lietuvos žmonių pakankamai palankiai vertina ir ateistų bei pagonių teisę užimti pareigas valstybės tarnyboje ar tapti Seimo nariais, nors (žr. 1 paveikslą).

2012 m. VDU vykdyto projekto „Sekuliarizacijos proceso ypatumai Lietuvoje“ reprezentatyvios gyventojų apklausos rezultatai rodo, jog didžioji visuomenės dalis nemano, jog kunigai turėtų dalyvauti politikoje, būti renkami į Seimą, Savivaldybių tarybas ir t.t. Taip mano daugiau nei 77 proc. Lietuvos gyventojų. (žr. 2 paveikslą). Taip pat 75 proc. nesutiko ir su tuo, jog kunigai aktyviai dalyvautų rengiant įstatymus ir teisės aktus. To paties tyrimo duomenimis daugiau nei 53 proc. respondentų nurodė, jog sutinka, kad religiniai lyderiai neturėtų daryti įtakos vyriausybės

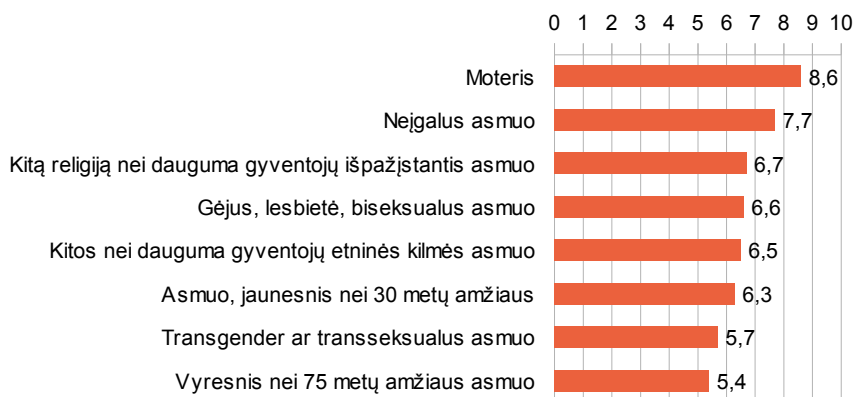

sprendimams, o su šiuo teiginiu nesutiko kiek daugiau nei 35 proc. apklaustųjų.

2012 m. Eurobarometro apklausos metu buvo užduotas panašus klausimas, leidžiantis įvertinti religinių mažumų padėtį kitų visuomenės grupių kontekste: „Skalėje nuo 1 (visiškai nepatogiai) iki 10 (visiškai patogiai) įvertinkite, kaip jaustumėtės, jei asmuo, priklausantis grupei, iš kurios nors pateiktos kategorijos būtų išrinktas į aukščiausią politinę poziciją Jūsų šalyje?“. Paskaičiavus bendrą 27 Europos Sąjungos šalių vidurkį, kaip asmenys reaguotų jei išrinktas būtų individas, priklausantis kitokiai religijai nei populiacijos dauguma, gautas balas buvo 6,7 (žr. 3 paveikslą). Iš visų pateiktų kategorijų, vertinant visuomenės palankumą dėl aukštos politinės pozicijos užėmimo, kitokiai religijai priklausantis asmenys atsiduria trečioje vietoje. Pirmoje vietoje, tai yra palankiausiai žiūrima, į moteris (8,6), o antroje vietoje – asmenys su negalia (7,7). Visos kitos kategorijos taip pat surinko balus didesnius balus nei 5, tad būtų galima teigti, jog vyrauja labiau palankus, o ne priešingas požiūris į šias grupes. Vis dėlto, matyti, jog kai kuriais atvejais situacija galėtų būti gerinama.

2012 m. NRTIC atliktame tyrime „Diskriminacija dėl religijos ir įsitikinimų Lietuvoje: religinių mažumų požiūris“, kuriame dalyvavo 362 Lietuvos religinių mažumų bendruomenių nariai, 57 proc. respondentų sutiko arba visiškai sutiko su teiginiu, kad politikų ir valstybės pareigūnų požiūris į religinių mažumų bendruomenes juos skaudina. Tai, kad daugiau nei pusė respondentų pritaria šiam teiginiui rodo, jog politinėje kultūroje visuomenės pliuralizmas nėra tapęs vertybe, tebedominuoja religinio homogeniškumo kaip vertybės suvokimas, galintis pasireikšti nedraugišku politikų ir valstybės pareigūnų požiūriu į tradicinėmis nesančias religines mažumas.

Reikšmingiausias žingsnis kovoje su religinių bendruomenių diskriminacija Lietuvoje respondentams

3 paveikslas. „Skalėje nuo 1 iki 10 įvertinkite, kaip jaustumėtės, jei asmuo, priklausantis grupei iš kurios nors pateiktos kategorijos būtų išrinktas į aukščiausią politinę poziciją Jūsų šalyje?“ 1 – (visiškai nepatogiai); 10 – (visiškai patogiai). 27 ES šalių vidurkis***

būtų religinių bendruomenių skirstymo į tradicines ir kitas panaikinimas teisės aktuose (62 proc. respondentų nurodė šį prioritetą). Valstybės tarnautojų ir politikų švietimas apie religines mažumas taip pat yra prioritetas 48 proc. respondentų.

Apžvelgus gautus duomenis galima teigti, jog nors Romos katalikų bažnyčia yra aktyvi viešojo Lietuvos gyvenimo dalyvė, dauguma tyrimuose dalyvavusių respondentų, nors ir labiau pritaria krikščioniškų religijų narių teisei užimti svarbias pareigas valstybės tarnyboje ar Seime nei kad kitų religinių mažumų nariams, vis dėlto, aktyvus religinių lyderių dalyvavimas politikoje nesulaukia daugumos pritarimo.

Išnašos

* 2007 m. Naujųjų religijų tyrimų ir informacijos centro ir Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro Vilmorus „Diskriminacija dėl religijos ir įsitikinimų Lietuvoje“ tyrimo ataskaita

** 2012 m. VDU vykdyto projekto „Sekuliarizacijos proceso ypatumai Lietuvoje“ rėmuose atliktos Lietuvos gyventojų reprezentatyvios apklausos duomenys

*** 2012 m. Eurobarometro tyrimo duomenimis „On perceptions of discrimination in the EU“

Parengė Rasa Kraulėdaitė

Religinio gyvenimo Lietuvoje ir pasaulyje įvykiai

Įvyko seminaras „Religinės mažumos šiuolaikinėje Lietuvoje: teisiniai ir socialiniai aspektai“

(tęsinys, pradžia 1 psl.)

NRTIC valdybos pirmininkas Donatas Glodenis savo pranešime „Religinių mažumų teisinė padėtis Lietuvoje“ apžvelgė istorijos faktus, rodančius, jog Lietuva nuo seno yra religinės įvairovės kraštas. Pastebėta, jog teisinė religinių bendruomenių padėtis keitėsi daug kartų, tačiau valstybė niekuomet nebuvo iki galo neutrali religinių bendrijų atžvilgiu. D. Glodenis pastebėjo, kad nėra tęstinumo tarp I-osios ir II-osios nepriklausomybės valstybės ir religijos santykio sistemų, nes, nors abiejose sistemose religinės bendruomenės buvo valstybės pripažįstamos, valstybės pripažinimas įgavo visiškai kitą reikšmę II-osios nepriklausomybės laikotarpiu. Buvo pastebėta ir tai, kad dabartinėje sistemoje „tradicinėmis nelaikomos“ religinės bendruomenės yra teisiškai silpnesnėje padėtyje. Religinių bendruomenių skirstymo teisės aktuose sukeliamas „rėminimo efektas“ prisideda prie tradicinėmis nelaikomų religinių bendruomenių stigmatizavimo, o galimybės greitai pakeisti dabartinę padėtį yra abejotinos, nes dabartinė religinių bendrijų padėtis valstybėje yra įtvirtinta Konstitucinio Teismo formuojamoje konstitucinėje doktrinoje, o bet kokie jos pokyčiai reikalauja ilgalaikio proceso.

Paveikslas 5. Seminaro akimirkos.
Kalba Gintarė Markauskaitė

4 paveikslas. Seminaro akimirkos.
Kalba doc. dr. Milda Ališauskienė

NRTIC direktorė, VDU Sociologijos katedros vedėja doc. dr. Milda Ališauskienė pristatė pranešimą „Religinių mažumų socialinė padėtis Lietuvoje: religinės diskriminacijos kontūrai“. Anot sociologės, religinė diskriminacija Lietuvoje „neišvengiama“ dėl religinės visuomenės sudėties, nes ypač didelę visuomenės dalį sudaro vienai religinei bendruomenei save priskiriantys gyventojai. Tačiau tyrimų duomenys taip pat atskleidžia, kad didelė dalis Lietuvos visuomenės linkusi diskriminuoti ne tik kitaip tikinčiuosius, bet apskritai savo tikėjimo ar įsitikinimų neslepiančius asmenis ir būtų linkusi dėl religijos/įsitikinimų apriboti jų pagrindines teises. Patyrę diskriminaciją religinių mažumų nariai nėra linkę kreiptis pagalbos ar siekti apginti savo teises. Populiariausias pagalbos šaltinis – religinės bendruomenės vadovybė, į kurią, patyrę diskriminaciją, kreipėsi 5 proc. respondentų. Patyrę diskriminaciją dėl religijos niekur nesikreipė 80 proc. respondentų. Pagalbos nesikreipiama dėl įvairių priežasčių, kurių svarbiausia – respondentai nemano, kad žala buvo verta dėmesio (47 proc.). 22 proc. nesikreipė, nes nesitikėjo sulaukti pagalbos, 10 proc. nežinojo kur kreiptis, 8 proc. norėjo greičiau pamiršti įvykį. Daroma prielaida, jog pagrindine netolerancijos kitaip tikintiems Lietuvoje priežastimi tampa nežinojimas ir nenoras sužinoti, koks yra šių žmonių tikėjimas, todėl išlieka svarbus švietimo apie įvairias religijas klausimas.

VDU Sociologijos katedros doktorantė Gintarė Markauskaitė savo pranešime „Religinių mažumų reprezentacija Lietuvos žiniasklaidoje“ pastebėjo, jog Lietuvos žiniasklaidoje daugiausiai publikacijų apie

religines mažumas susiję su neigiamais, skandalingais įvykiais, tad dažniausios temos: naujų narių prikalbinimas, narių viliojimo, išlaikymo, išnaudojimo mechanizmai, pavojai šeimų gyvenimui bei fizinei ir psichinei sveikatai. Daugeliu atvejų išryškėjo neigiamas nusistatymas aprašomos religinės bendruomenės atžvilgiu, kartais apie religines mažumas pateikiama klaidinanti informacija. Tad pranešime akcentuota objektyvių informacijos šaltinių stoka bei straipsnių apie religinę įvairovę trūkumas.

Seminaro pabaigoje buvo surengta diskusija, į kurią įsitraukė ir patys religinių bendruomenių nariai. Diskusijoje buvo pažymėta, kad svarbu ateityje rengti panašius seminarus siekiant šviesti visuomenę bei atskiras jos grupes apie Lietuvos religines mažumas. Tokių seminarų poreikį ypač pabrėžė diskusijoje dalyvavę religinių mažumų atstovai. Tuo tarpu seminare dalyvavę žurnalistai iškėlė idėją, kad religinių mažumų problematika galėtų būti analizuojama radijo laidų cikluose.

Parengė Rasa Kraulėdaitė

Priešiškumas religijos atžvilgiu paveikia daugiau žmonių nei valdžios nustatyti religijos laisvės apribojimai

(tęsinys, pradžia 1 psl.)

Iš 198 šalių ir teritorijų, įtrauktų į šį tyrimą, trečdalis (33 proc.) pasižymėjo aukštu priešišku dėl religijos, kai 2011 m. šis rodiklis tesiekė 29 proc., 2007 m. – 20 proc. Religinis priešiškus padidėjo visuose pasaulio regionuose, išskyrus Šiaurės ir Pietų Ameriką. Ryškiausias augimas buvo Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje, pastarajam iki šiol daro poveikį 2010-2011 m. politinių sukilimų, dar vadinamų Arabų pavasariu, padariniai. Taip pat ženkliai religinio priešiškus augimu pasižymėjo Azijos ir Ramiojo vandenyno regionas, kuriame Kinija pirmą kartą buvo priskirta prie „aukšto religinio priešiškus“ kategorijos.

Priešingai, dalyje šalių, pasižyminčių aukštais arba labai aukštais valdžios nustatytais religijos laisvės apribojimais, pastaraisiais metais situacija beveik nepasikeitė. Apytiksliai, 3 šalys iš 10 (29 proc. pasaulio šalių) pasižymėjo aukštais arba labai aukštais valdžios nustatytais religijos apribojimais, kai 2011 m. šiai kategorijai priklausė 28 proc. šalių, o 2007 m. – 20 proc.

2012 m. Europa pasižymėjo didžiausiu valdžios nustatytų apribojimų augimu, nuo jos nedaug atsiliko ir Artimieji Rytai bei Šiaurės Afrika, tai yra, kitas regionas, kuriame šie apribojimai religijai išaugo. Kituose regionuose šis rodiklis neaugo.

Žiūrint į bendrą apribojimų lygį – ar tai būtų apribojimai, kylantys dėl valdžios politikos, ar dėl socialinio priešiškus – tyrimai rodo, jog religijos apribojimai yra aukšti arba labai aukšti 43 proc. šalių. Kadangi kai kurios iš šių valstybių, pavyzdžiui, Kinija, turi labai daug gyventojų, tad daugiau nei 5,3 milijardo žmonių (tai yra 76 proc. pasaulio populiacijos) gyvena šalyse, pasižyminčiose aukštu arba labai aukštu religijos apribojimų lygiu, kai 2011 m. šis rodiklis siekė 74 proc. populiacijos, o 2007 m. – 68 proc.

Tarp 25 pasaulio valstybių, pasižyminčių didžiausiu gyventojų skaičiumi, Egiptas, Indonezija, Rusija, Pakistanas ir Birma (Mianmaras) 2012 m. turėjo griežčiausius bendruosius religijos laisvės apribojimus, atsižvelgiant tiek į valdžios nustatytus apribojimus, tiek ir į socialinį priešiškus. 2011 m. aukščiausiu socialinio priešiškus lygiu pasižymėjo Pakistanas, o aukščiausiais religijai nustatytais valdžios apribojimais – Egiptas. Socialinis priešiškus dėl religijos Birmoje pirmą kartą išaugo iki „labai aukšto“ lygio.

Pastarųjų metų tyrimuose taip pat išryškėjo padidėjęs priekabiavimo ir bauginimo, nukreiptų į konkrečias religines grupes, lygis. Musulmonų ir žydų – dviejų iš septynių tyrime stebėtų didžiausių religinių grupių – persekiojimai pastebimai išaugo, persekiojimus vykdė nacionalinė, provincijų ar vietos valdžia arba atskiri asmenys ar visuomenės grupės. Ankstesniais metais krikščionys ir musulmonai, kurie kartu sudaro daugiau nei pusę pasaulio populiacijos, buvo persekiojami didžiausiame skaičiuje šalių (atitinkamai, 110 ir 109 šalyse).

Šiuose naujuose tyrimuose vertinamos 198 valstybės pasinaudojant tais pačiais dešimtbaliais indeksais, kurie buvo naudoti ir ankstesniuose Pew tyrimuose apie religijos apribojimus visame pasaulyje:

- *Valdžios nustatytų apribojimų indeksas* matuoja valdžios įstatymus, politiką ir veiksmus, kurie riboja religinius įsitikinimus ir praktikas. Šis indeksas sudarytas iš 20 dalių, į kurias patenka ir vyriausybės pastangos uždrausti konkrečius tikėjimus, atsivertimą į kitą religiją, riboti pamokslavimą, ir įvairūs išskirtinės padėties suteikimo tam tikroms religinėms grupėms aspektai.

- *Socialinio priešiško indeksas* matuoja į religiją nukreipto priešiško veiksmus, vykdytus atskirų asmenų, organizacijų ar visuomenės grupių. Į šį indeksą patenka su religija susiję ginkluoti konfliktai ar teroras, religinio pobūdžio smurtas, persekiojimas dėl išvaizdos ar aprangos religiniais pagrindais, ar kita su religija sietina prievarta. Indeksą sudaro 13 dalių.

Pastebėtina tai, kad Pew ataskaitoje neregistruoja Pabaltijo valstybės ir daugelis kitų Centrinės ir Rytų

Europos valstybių, kuriose religijos laisvės situacija pastaruoju metu reikšmingai nesikeitė.

Visą ataskaitą galima rasti Pew tyrimo centro interneto svetainėje adresu: <http://www.pewforum.org/2014/01/14/religious-hostilities-reach-six-year-high>.

*Pagal „Human Rights Without Frontiers International“
2014 m. sausio 14 d. naujienlaiškį „Intolerance and
Discrimination Based on Religion or Belief“ parengė
Rasa Kraulėdaitė*

„Ar žinote, kad...?“

(tęsinys, pradžia 1 psl.)

- Kinija, Eritrėja, Iranas, Šiaurės Korėja, Pietų Korėja – tai šalys, kurios pagal įstatymus, draudžiančius ar ribojančius tam tikras religijos laisvės apraiškas, yra įkalinusios daugiausiai asmenų.
- Šiaurės Korėja draudžia beveik visas religijos laisvės formų apraiškas, kai kitos šalys, pasižyminčios religijos laisvės apribojimais, dažniausiai areštuoja, sulaiko ar įkalina asmenis tais atvejais, kai juos įtaria pakeitus religiją ar tikėjimą, vykdytų misionierišką veiklą, rengus religinius susirinkimus, sąmoningai atsisakius eiti karinę tarnybą.
- Afganistane, Jordanijoje, Egipte, Irane, Malaizijoje, Mauritanijoje, Saudo Arabijoje, Somalyje, Sudane ir Jemene draudžiama pakeisti savo religiją ar tikėjimą.
- Didžiojoje dalyje dabartinės Lietuvos teritorijos asmens religijos laisvės toleravimas buvo įtvirtintas tik 1905 – 1906 m. Rusijos caro paskelbtais tolerancijos aktais. 1905 m. buvo

paskelbtas tolerancijos aktas kitatikiams, 1906 m. tolerancijos samprata išplėsta, kad apimtų ir Rusijos stačiatikių bažnyčios atskalas (sentikius, duchoborus ir kt.).

- 1922 m. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 10 straipsnis nustatė, kad visi piliečiai yra lygūs prieš įstatymus, ir uždraudė taikyti privilegijas dėl piliečio kilmės, tikėjimo ar tautybės. 13 straipsnis skelbė: „Pilietis turi tikėjimo ir sąžinės laisvę.“
- Net ir Sovietų sąjungoje tikėjimo laisvė buvo deklaruojama. Pvz., 1978 m. LTSR Konstitucijos 50 str. skelbė, jog „piliečiams garantuojama sąžinės laisvė, tai yra teisė išpažinti bet kurią religiją arba neišpažinti jokios, praktikuoti religinius kultus arba vesti ateistinę propagandą“. Tačiau ši Konstitucija neužtikrino teisės skleisti savo religijos arba tikėjimo (nors teisė vesti ateistinę propagandą buvo užtikrinama). Sovietmečio istoriografija liudija, kad dažną kartą net ir teisė išpažinti savo religiją ar tikėjimą sovietiniams piliečiams kainuodavo brangiai.

Naujųjų religijų tyrimų ir
informacijos centras

Progress
Programme

LYGIŲ GALIMYBIŲ
KONTROLIERIAUS TARNYBA

UŽ ĮVAIROVĘ
PRIŠ DISKRIMINAVIMĄ

Šis naujienlaiškis finansuojamas pagal 2007–2013 m. Europos Sąjungos užimtumo ir socialinio solidarumo programą (PROGRESS).

Šią programą įgyvendina Europos Komisija. Programa sukurta siekiant finansiškai paremti užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių srities Europos Sąjungos tikslų įgyvendinimą ir taip prisidėti prie strategijoje „Europa 2020“ nustatytų šios srities tikslų įgyvendinimo.

Septynerius metus trunkanti programa skirta visiems suinteresuotiesiems subjektams, kurie gali padėti rengti tinkamus ir veiksmingus užimtumo ir socialinės srities teisės aktus ir politiką 27 ES valstybėse narėse, ELPA ir EEE šalyse, ES šalyse kandidatėse ir narystės ES siekiančiose šalyse.

Daugiau informacijos rasite
<http://ec.europa.eu/progress>

Naujienlaiškio redakcinė kolegija

Rasa Kraulėdaitė, doc. dr. Milda Ališauskienė, Donatas Glodenis

Kontaktai: el. p. info@religija.lt, tel. 8 686 13183, 8 685 44611

Pastaba:

Naujienlaiškio turinys atspindi dotacijos Gavėjo, bet ne Europos Komisijos ar jos institucijų požiūrį. Europos Komisija neatsako už medžiagos turinį bei už galimą informacijos panaudojimą.